

מה אחר כך? האם כל החיים הם יצטרכו להוציא כמה אלפי שקלים בחודש לשכר דירה, וכל הסיט הזה, ללא תכנית לקניית דירה ברקע?!

מתוך הגליון <<

דבר המערכת

הכפרי שרקד על פסי הרכבת

היה פעם כפרי אחד שלא הכיר ולא ידע מאומה על העולם המתפתח. מטבע הדברים, השמועה על המצאת הרכבת לא הגיעה עד אליו. הוא ידע שנוסעים על חמור ועגלה ותו לא.

יום אחד הוצרך לצאת אל העיר. הוא צעד את כל הדרך, וכשהתקרב לעיר הבחין בזוג פסי פלדה ארוכים ביותר מקובעים על האדמה, וביניהם אדנים מוברגים במרחקים שווים, כמו סולם אינסופי. הוא עמד מול הפסים כשהוא תוהה ואינו מבין מה פירושן של המוטות. לאחר שהפך במחשבותיו העלה בחכתו את התובנה הבאה: מוטות איתנים וחזקים שכאלו בוודאי מיועדים עבור חרישת האדמה, ואילו הברגים הענקיים יוכלו לשמש כרסן לחמורו.

תכף ומיד ניגש למלאכת הפירוק. הוא עמל וטרח, והתאמץ לשחרר כמה מוטות כאלו שיוכלו לבוא לידי שימוש מצוין במשק שלו בכפר. אכן, חשב לעצמו, העיר מלאת פלאות!

לפתע חש ברעידה על הפסים. בד בבד החלה נשמעת מרחוק נהמה בלתי מוסברת. הוא תהה לפשר הקול, עד שהבחין לרוב פלאו בעגלת ברזל ענקית ואצילית מתקרבת

המשך בעמוד הבא

שו"ת

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

שאלה

לכבוד מערכת עלון הגמ"ח המרכזי,

הסברתם בעלון לאחרונה איך ניתן להגיע לקניית דירה בפריפריה, כשכל צד מביא כמה מאות אלפי ש"ח מהלוואות הגמ"ח.

בתור אבא לכמה בנות, זה נכון רק על הנייר (או המייל), אבל כשזה מגיע למעשה, ברוב מוחלט של ההצעות ליאבי הבן אין בכלל הו"א לתת יותר מ-100,000 ש"ח (ואפילו כשיש לו יכולת), ומאידך אם הם 'דורשים' (או מסבירים שזה לא דרישה אבל הזוג צריך להיות מסודר, וכמובן שזה אחריות של 'אבי הבת') פחות מ-400,000 ש"ח הם מרגישים כאנשי חסד, שעושים צדקה עם צד הכלה.

התוצאה היא, שהסכום שאבי הכלה צריך לשלם הוא מעבר להלוואת הגמ"ח, ושהתשלום חודשי הוא מעבר ליכולתו ובפרט אם הוא אברך ואשתו מורה, מזכירה או מטפלת, או שהוא אוחז בבת השניה או השלישית, ואז הוא חוזר או לגלגולים אין סופיים כמעט או שחוזרים להלוואה בנקאית ומה הועילו חכמים בתקנתך?

ודאי שכל אחד יש לו את הס"ד שלו, אך ברצוני לשמוע מנשיא הגמ"ח שליט"א, מהי דעת תורה בענין מורכב זה.

בברכה ה. אהרון

תשובה:

אכן, אנו מרבים לעודד את הציבור לרכוש דירות בפריפריה, במקום להוציא סכומים אדירים על דירות במרכז הארץ, כשבערי הפריפריה גדלות ומתפתחות קהילות תורניות מצוינות בכל קנה מידה אמיתי למתבונן.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרה"ג ר' יהודה טאוב, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

בשעטה ממרחק. הקטר שהבחין מבעוד מועד באדם העומד לו על הפסים, הפעיל על אתר את כל צופריו, סירנותיו ואזעקותיו.

הרעשים העוצמתיים הזכירו למיודענו הכפרי את קולות התזמורת בחתונתו. הרכבת הזכירה לו את הכרכרה המהודרת והמקושטת שהובילה את החתן מביתו. כתוצאה מכך התמלא מיד הכפרי ברגש ושמחה.

ככל שהתקרבה הרכבת, כך התגברו הקולות, והכפרי שחשב שהבין את פשרן - החל מרקד על גבי הפסים, ממש כפי שעשה במסיבת נישואיו לקול מצהלות החוצצה והקלרינט...

הקטר חסר האונים הביט מולו אחוז חלחלה. ברגעים המהירים והקצרים הוא הגיע למסקנה חד משמעית: או שמדובר באדם חירש, או בשוטה מופלג. ואולי - שניהם גם יחד. הוא הגביר עוד את צפירותיו, אולם לתדהמתו הוא ראה את האדם מגביר את ריקודיו העולצים כעגל לא לָמֵד.

את סוף הסיפור נשאר לדמיונם של הקוראים...

את המשל הנאה הזה היה נושא הגאון הצדיק רבי לייב חסמן זצוק"ל, בבואו לפרש מה עניין מעלתו של יתרו ש"שמע ובא".

כל העולם כולו רעש וגעש, פחד ורעד, מן הניסים הנוראים שנעשו לבני ישראל ביציאתם ממצרים. בשבוע שעבר למדנו בפרשה על העמים ששמעו וירגזו, על יושבי פלשת שאחזם חיל ועל אלופי אדום שנבהלו, על אילי מואב שאחזמו רעד ועל כל יושבי כנען שנמוגו, על האימתה שנפלה על הרחוקים ועל הפחד שנפל על הקרובים עד שנשתתקו ונדמו כאבן.

אבל אחד בלבד שמע ובא. יתרו. מה שמועה שמע שבא? מה גרם לו לבוא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. והשאלה הנשאלת היא: איך יתכן, שכל כך הרבה אנשים שמעו ונבהלו כשראו את גבורות ה', ורק אחד ויחיד החליט לעשות מה שהיה בעקבות זאת?

אלא למדין אנו מכאן, שההתעוררות והשינוי אינם נוצרים ממילא כשהאדם חווה את הקורות הנוראות וכשהוא חוזה בתגליות פלאיות, ואפילו כשנגלים למול עיניו אותות ברורים מן השמים. הן אינן

המשך בעמוד הבא

אולם אין ספק, כי בשעה שעושים השתדלות נכונה זו ומקבלים את ההחלטה לרכוש דירה מוזלת יותר, אך הדבר צריך לבוא בד בבד עם התחשבות בצד הורי הבנות, כדי שלא ייווצר מצב כפי שהעלה הכותב, שעל אף שקונים דירה זולה יותר, עדיין צד הכלה צריך לשלם סכומי עתק.

ובאמת גדולי ישראל נתנו דעתם בנושא זה בצורה נחרצת. הדברים מובאים בכמה מכתבים שפרסמו בנושא, וכדאי לקרוא בעיון את אריכות דבריהם. נצטט כאן בקצרה מתוך המכתבים, כאשר שני הנושאים הנ"ל כרוכים בדבריהם, מצד אחד הוראתם לציבור להסתפק ברכישת דירות זולות, ומאידך לא להכביד יתר על המידה על מי מהצדדים.

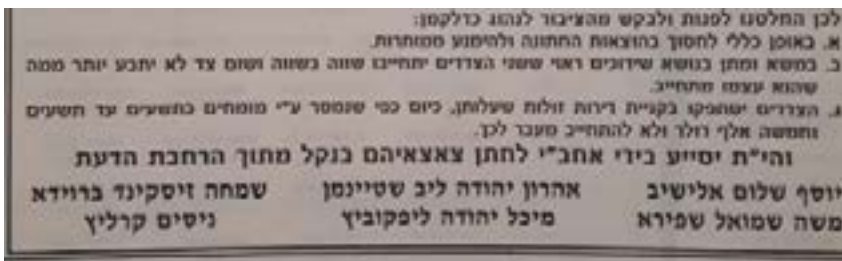
במכתב שהתפרסם בשנת תש"ס שנדמה כי נכתב מנהמת לבם, כותבים גדולי ישראל זצוק"ל:

ההורים אינם יכולים לשאת בעול הכבד... הדברים מגיעים לעיתים לכדי פיקו"נ ממש... חובה למצוא את הדרך להקל ולצמצם את העול הזה... גם להורים שיחי' העומדים מצד בניהם יש להזכיר דברי הרמב"ם 'ולא יצר לאדם לעולם בחייו' כלומר יש להימנע מלגרום צער לחברו... וכ"ש שאין לדוחקו... ויש שעי"כ מתחייב מה שאין לו, בלי יכולת לקיים דבריו... וגם על עצמו אין אדם ראוי להתחייב בדברים שלא יוכל לעמוד בהם.

בסיום המכתב מסכמים גדולי ישראל את דרך ההנהגה הראויה:

במשא ומתן בנושא שידוכים ראוי ששני הצדדים יתחייבו שווה בשווה ושום צד לא יתבע יותר ממה שהוא עצמו מתחייב.

הצדדים יסתפקו בקניית דירות זולות. והי"ת יסייע בידי אחב"י לחתן צאצאיהם בנקל מתוך הרחבת הדעת.

בשנת תשע"א התפרסם מכתב מאת גדולי ישראל ועמם ראשי הישיבות בארה"ק, וגם בו מבקשים שוב את המובן מאליו:

חובת השעה לעשות תיקון גדול ורווח והצלה ליהודים בעת הזאת, לגבש את אחינו בני ישראל שבכל עיר ועיר אשר אין ביכולתם לעמוד בעול הנורא הזה, לקנות דירות לבניהם ולבנותיהם אך ורק במקומות התורה הזולים בצפון ובדרום, ולהסתפק במועט ולהקל את העול הנורא הרובץ על ההורים והמחותנים עד כמה שאפשר.

ומן היושר והראוי להשתדל ביתר שאת בעת הזאת שהדוחק שורר אצל הכל, שהורי הבנות לא יתחייבו יותר מ-\$45,000 [180 אלף ש"ח] עבור הוצאות הדירה. וכמו"כ להשתדל ביתר שאת שלא לדרוש מהמחותן לחרוג מהסכום הנ"ל.

והדברים מדברים בעד עצמם, ובהם תשובה לשאלת הקורא, מהי דעת תורה בנושא זה.

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן

איש את רעהו

מכתבים למערכת

דבר חתונות בעת הקרונה

בענין מה שכתב בעל הטור גבי חתונות הקרונה, חושבני שכל דבריו אמת הן, ומן הראוי שאדם גדול ירים את הדגל ויעשו בזה סדר. פשוט החתונות בעת הזו הם מצומצמות מאד, וזה דבר מבורך, כי יש משהו פנימי כשהשמחה היא מצומצמת - כל אחד חש שהוא נצרך בשמחה ומתאמץ לשמח, וזה נחמד מאד. אך בענין ההוצאה, באמת ההוצאות לא פחותות מחתונות גדולות שהיו בעבר. ב"ה זכיתי לחתן שלשה ילדים בחתונות רגילות ושילמתי על 450 מנות סעודה (משפחה גדולה מאד ב"ה) ועוד 800 מנות בר וכולל כסא כלה וכו' מעט יותר ממה שאני אמור לשלם עוד שבועיים בחתונת בני באוהל (לא באולם), שבסה"כ אפשר עד 100 איש בסעודה ועוד 200 מנות בר. אז אמנם צמצמנו במוזמנים, אך מבחינת התשלום להוצאות החתונה שילמנו מעט פחות וההפרש בין המוזמנים הוא גדול מאד; לשם השוואה, אם מנה יפה לסעודה בחתונה רגילה היתה עולה לנו 65 ש"ח, בעידן הקרונה אם נשקלל את ההוצאה כולה יוצא שמנה באותה רמה עולה למעלה מ 200 ש"ח, צאו ובדקו.

כך שיהי דבר נפלא אם תעלו את הענין לסדר היום, זהו דבר שרבים רבים יברכו אתכם ע"ז.

עזרא עדס

"ויזכו לבנות" - תגובה

לכבוד עמוד החסד

יישר כח על ליבון נושא חשוב זה, וברצוני להוסיף נקודה שנתקלתי בה כמה פעמים, שלפעמים השדכנים בעצמם מנסים לשכנע את אבי הבת להוסיף ולתת עוד ועוד כדי שיוכל להראות לצד החתן כמה שי'משתלם' ההצעה ואפ"י שלא היה צריך להתחייב כ"כ.

לדעתי יש אולי מקום לעודד זו"צ אשר במקרים רבים יש להם יכולת לפחות בשלב הראשון שלהם, כשלפעמים יש לבעל כולל מסודר ולאשה עבודה ב"ה, להשתתף קצת בעול שלקחו ההורים.

ואפ"י עזרה בתשלום של חלק מגמ"ח נותן המון וגם מוריד מהתחושה של נצלנות.

הלל. א.

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

דבר המערכת המשך מעמוד 2

פועל יוצא של כל אלו, עצומים ומופלאים ככל שיהיו. לאחר שהאדם ראה מה שראה וחווה מה שחווה, עדיין זקוק הוא להחלטה אישית פנימית, נחרצת, אמיתית ונוקבת - להשתנות. לקום ולבוא. להחליט בעקבות הגילויים - לפעול. לתרגם את התחושות - למעשים בפועל.

כמה נאה, שהפרשה הזו אותה ייתר יתרו - היא ההקדמה לתשובתם של בני ישראל לפני מתן תורה: נעשה ונשמע. הם באו בכוונה תחילה לעשות, לפעול, לא להביא צידוקים ותירוצים. נעשה!

וכאשר זו הגישה, אין כל ספק שה'נשמע' - הוא עמוק, אמיתי ויסודי לאין ערוך.

כיזו מהותו של היהודי. הוא שומע, מתרגש, מתעורר - ובעקבות זאת - פועל. קובע את התרגשותו במסמרות.

לעתים קרובות אנו שומעים או חווים דברים. אנו מבינים משהו, אבל זה לא מספיק. החכמה הגדולה היא לדעת לא להשאיר את ההתעוררות ברמת הפולקלור והסימבוליקה, אלא לעשות את המעשה, לקבע את ההתעוררות.

כולנו חכמים ונבונים ויודעים לפחות מעט על מעלת החסד. כי זו משימתנו בעולם, כדברי מרן הגר"ח מוולוז'ין "האדם לא נברא אלא להועיל לזולתו". אבל מכאן ועד תרגום הידיעות וההבנות למעשים בפועל, בשטח המעשה - הדרך ארוכה ולא מובנת מאליה. וזה תפקידנו. להתחייב, לעשות את הצעד ולהשקיע עצמינו במעשה החסד.

הצטרפות לתכנית הגמ"ח המרכזי, שהוא מפעל החסד מהגדולים בימינו, היא בהחלט צעד ראשון וחשוב של קביעת החסד בעולם המעשה.

”

” וכה היה דברו אלי
תמיד, שזה כל האדם
- לא לעצמו נברא, רק
להועיל לאחריו ככל
אשר ימצא בכחו לעשות

”

(ספר 'נפש החיים' להגר"ח
מוולוז'ין זצ"ל, הקדמת בן המחבר)

עולם חסד יבנה

"ויזכו לבנות" - ב 25 אלף דולר

מה לעשות (ובעיקר מה לא לעשות), כשכל צד מביא לדירה עשרים וחמש אלף דולר? הרב צבי רבינסקי, ועדת הדיור

3

פרק
שלישי
בסדרה

אך לרגע נסביר מדוע הגישה (הנפוצה) של "לא דחוף לקנות דירה, אפשר בינתיים לשכור יחידה נחמדה" - היא גישה מוטעית המסבה נזקים כספיים ניכרים לנוקטים בה.

נפרט בזה כמה סיבות, וכולם מתוך ניסיון והיכרות עם מעשים שבכל יום:

ראשית, הרי בתחילת ה'מסע' יש סכום מסוים שמוקצה למגורים, לאחר ששני הצדדים נתנו את חלקם ואולי גם הזוג. אין זה משנה מאין מגיע הכסף - משכנתא, חסכוניות, גמ"חים - בסופו של דבר מגיעים לסכום מוגדר. בדרך העולם, הסכום הזה לא יגדל באופן טבעי. אך מכאן ואילך - כל יום שנשתהה עם רכישת הדירה, הסכום הזה יילך ויקטן. נכון שבינתיים הזוג נהנה לגור ליד ההורים, אבל באותו זמן, אולי באופן קצת בלתי מורגש, ההון העצמי שמיועד לדירה 'נאכל' אט אט. וכשמדובר בסכום לא מאד גדול, לאחר כמה שנים הסכום יכול להיעלם לחלוטין!

סיבה נוספת: כידוע, בארץ מחירי הנדל"ן הולכים ומטפסים כמעט באופן קבוע. ממילא, כשמתהים עם קניית הדירה, מלבד מה שמפסידים את עלות השכירות שיוורדת מסכום הבסיס כפי שהסברנו, גם הדירה שכבר חשבנו לקנות - מחר תעלה יותר! (וכשהדירות היקרות מתייקרות, גם הדירות הזולות מתייקרות בהתאמה).

אם כן, מבחינה כלכלית כל השתהות ברכישת הדירה היא זריקת כסף לפח פעמיים: פעם אחת בדמי השכירות, ופעם נוספת בעליית המחירים של הדירה שלבסוף נקנה. הדרך הנכונה אפוא היא, להזדרז עם רכישת הדירה ולא לבזבז זמן וכסף. אמנם רבים מבולבלים מהאפשרויות השונות ומתקשים להכריע בזמן קצר - אך לא לעשות כלום היא האופציה הכי גרועה.

לסיכום, הסברנו בפרק זה 'מה לא לעשות' - לא להשתהות עם קניית הדירה!

ואם ננסה לסכם במילים ברורות: 'מה לא לעשות? לא לעשות! כלומר: 'לא לעשות כלום', לדחות, לחכות - את זה לא מומלץ לעשות!

בפרק הבא נוסיף ונרחיב בנושא הזה ונביא שיקולים כבדי משקל נוספים להזדרז עם רכישת הדירה.

לתגובות לחצו כאן

כפי שהקדמנו בפרקים הקודמים, בסדרה זו נדריך "מה לעשות - ובעיקר מה לא לעשות". נפתח בפרק זה ב"מה לא לעשות" נפוץ ומצוי.

ונפתח כתמיד בסיפור שהיה עמי - 'בדידי הוה עובדא'.

לפני מספר שנים חזרתי מבני ברק ביחד עם ידיד, אברך יקר במקום מגוריי בבית שמש. בדרך אומר לי האברך בכאב: "ר' צבי, מה אתה אומר? מה יהיה עם חני שלי? היא עומדת להינשא, וה'מזומן' שיש לשני הצדדים יחד - מאתיים אלף שקלים, יספיק אולי לחמש שנות שכירות. אבל מה אחר כך?? האם כל החיים הם יצטרכו להוציא כמה אלפי שקלים בחודש לשכר דירה, כשהכנסותיהם מן הסתם יסתכמו ב- 6,000 שקלים 'גג' (בתקווה שהזוג יהיה מסודר בעבודה וכולל שמשלמים בזמן)?"

לפני ששאלתי, הוא הקדים והסביר לי, מדוע הם פונים מלכתחילה לשכירות: "הרי דירה בבית שמש, גם 'במתחרד', עולה כבר 900 אלף, כך שעם 200 אלף אין הרבה מה לעשות..."

"ומה עם בנך יענקי, שנישא לפני שנה, היכן הוא מתגורר?" שאלתי.

משלם
ללא

"גם הוא, ביחידה בברכפלד, קעת כל זמן שהם זוי"צ ילדים 2,800 בחודש, ועם התרחבות המשפחה זה גם יכול לטפס ל- 5,000, וכל הסיוט הזה, ללא תכנית לקניה ברקע, כשגם במקרה הזה יש לנו רק 200,000 אלף, כי לא ציפיתי ליותר מהמחותרן, שוודאי אין לו לתת יותר ממאה אלף..."

לפני שנאריך (בפרקים הבאים) במה שעניתי לו על המספרים שהביא, וחידשתי לו שלפי הידוע לי, מחוץ לחומות ה'מתחרד' של בית שמש ישנן עוד קהילות בארה"ק, שם בנו ובתו יוכלו להקים בית לתפארה, אבל לא בשכירות, אלא בבית שלהם וברוגע,